

Sprawozdanie z XVIII Ogólnopolskiej i VIII im. dr Janiny Fetlińskiej Interdyscyplinarnej Konferencji Naukowo-Szkoleniowej „Mózg – umysł – uczenie się” – Ciechanów, 20.04.2018 r.

20 kwietnia 2018 r. w siedzibie Wydziału Ochrony Zdrowia i Nauk Humanistycznych Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Ciechanowie odbyła się XVIII Ogólnopolska i VIII im. dr Janiny Fetlińskiej Interdyscyplinarna Konferencja Naukowo-Szkoleniowa „Mózg – umysł – uczenie się”. Organizatorem konferencji był Zakład Pedagogiki i Kształcenia Pedagogicznego WOZiNH PWSZ przy współpracy Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych w Ciechanowie, Specjalistycznego Szpitala Wojewódzkiego w Ciechanowie, Mazowieckiego Samorządowego Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Ciechanowie, Powiatowego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Mławie oraz zakładów naukowych działających w strukturach Wydziału Ochrony Zdrowia i Nauk Humanistycznych i studenckich kół naukowych.

Patronat honorowy nad konferencją objęli: rektor Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Ciechanowie, wojewoda mazowiecki, marszałek województwa mazowieckiego, starosta powiatu ciechanowskiego, prezydent miasta Ciechanów, prezes Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych, prezes Polskiego Towarzystwa Pielęgniarskiego, dyrektor Mazowieckiego Samorządowego Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Ciechanowie oraz dyrektor Powiatowego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Mławie. W skład komitetu naukowego weszli przedstawiciele świata nauki z Polskiej Akademii Nauk, Instytutu „Pomnika – Centrum Zdrowia Dziecka” w Warszawie, Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, Uniwersytetów Medycznych w Białymstoku, Łodzi, Warszawie oraz PWSZ w Płocku i w Ciechanowie.

Wśród ponad 100 uczestników konferencji znaleźli się przedstawiciele (wykładowcy i studenci) wielu uniwersytetów, niepublicznych uczelni wyższych, państwowych wyższych szkół zawodowych,

reprezentanci instytutów naukowo-badawczych, szkół i stowarzyszeń z całego kraju.

W centrum uwagi konferencji postawiono młodego człowieka, który żyjąc w świecie nowych mediów elektronicznych, narażony jest – zdaniem jednych – na popadanie w cyfrową demencję, ale zdaniem innych – otwierają się przed nim nieograniczone możliwości kształtowania swojej osobowości i pogłębiania kompetencji poznawczych i społecznych. Konferencja poświęcona więc zagadnieniom związanym z funkcjonowaniem mózgu (problemy medyczne), umysłu (problemy psychologii poznawczej) i problematyki uczenia się (zagadnienia neurodydaktyki i konektywizmu, czyli technik uczenia się w epoce cyfrowej) obejmowała złożoną problematykę.

W pierwszej sesji plenarnej wygłoszono referaty oddające interdyscyplinarny charakter całego spotkania. Zaprezentowano istotne zagadnienia dotyczące zdrowia i edukacji w świecie cyfrowych technologii. Profesor dr hab. Ryszarda Cierzniewska z Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy i PWSZ w Ciechanowie wprowadziła uczestników do problematyki konferencji referatem *Przemiany życia jednostki i społeczeństwa, i wynikające z nich potrzeby edukacyjne*. Profesora zwróciła uwagę na zmieniające się wyzwania, przed którymi stoi współczesna edukacja, związane m.in. z wymaganiami wobec uczniów. Poddała krytyce model, w którym uczniowie tylko przyswajają wiedzę, a nauczyciele są instruktorami, zachęcając do edukacji przez zabawę, swobodne zdobywanie wiedzy i kreatywną komunikację. Jako wyzwania dla współczesnej edukacji wymieniła powrót do myślenia wspólnotowego i wspomaganie uczniów w samorealizacji. Profesor zw. dr hab. Andrzej Ziemia z Polskiej Akademii Nauk i PWSZ w Ciechanowie ukazał aspekt medyczny konferencyjnej problematyki w referacie *Rola aktywności fizycznej w zapobieganiu chorobom neurodegeneracyjnym*. Przedstawił wyniki badań, które wskazują na znaczenie ruchu i wysiłku fizycznego w profilaktyce i leczeniu chorób oraz zaburzeń neurodegeneracyjnych. Wysiłek istotnie wzmacnia przewodnictwo neuronów. Profesor dr hab. Stanisław Czachorowski z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie przedstawił referat *Czy ludzki mózg przystosowany jest do uczenia się w epoce cyfrowej?* W referacie zwrócił uwagę na problematykę neuroplastyczności i wpływu środowiska na ekspresję genów. Snuł refleksję nad nauczaniem przez cyfrowych imigrantów (nauczycieli) cyfrowych tubylców (uczniów), przyzwyczajonych do innego przekazu informacji. Profesor włączył w wykład zgromadzonych licznie uczestników konferencji,

prezentując narzędzia internetowe przydatne w nawiązywaniu kontaktu ze słuchaczami, pozwalające na dawanie informacji zwrotnej. Następny referat przedstawił ks. dr Wojciech Kućko z Wyższego Seminarium Duchownego w Płocku, stawiając w tytule wystąpienia prowokujące do dyskusji pytanie: *Czy iPad ma duszę? Etyczne aspekty współczesnych form komunikacji elektronicznej*. W wystąpieniu poruszył tematykę wyzwań, przed którymi stoi współczesny człowiek, a dotyczących anonimowości, relacji *on-line* i zanikania więzi.

Pozostałe referaty (20) wygłaszano w dwóch plenarnych sesjach roboczych. Zaprezentowano również 19 prac w studenckiej sesji plakatowej.

II sesja plenarna (równoległa), której przewodniczyli prof. Andrzej Ziemba i dr Bożena Ostrowska, dotyczyła problematyki zdrowia w perspektywie klinicznej oraz społecznej i zdrowego stylu życia. Adrian Bartoszek z Uniwersytetu Medycznego w Łodzi przedstawił neuropsychiatryczne i kognitywne objawy prodromalne w Chorobie Huntingtona, które najczęściej powodują trudności diagnostyczne i opóźniają rozpoznanie choroby na wczesnym etapie. Choroba ta stanowi wyzwanie dla pracowników opieki medycznej z uwagi na ukryty początek, rzadkie występowanie, nietypowe objawy oraz ich mnogość, a także unikatowy wpływ na cały system rodzinny. Michał Czapla z Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu przedstawił wytyczne postępowania z dzieckiem, u którego nastąpiło nagłe zatrzymanie krążenia. Jest to niezwykle cenna wiedza dla nauczycieli, gdyż jak najszybsze rozpoznanie tego stanu oraz rozpoczęcie resuscytacji pozwala nawet czterokrotnie zwiększyć szansę przeżycia poszkodowanego. Wpływ miejsca zamieszkania młodych dorosłych na poziom wiedzy w zakresie profilaktyki HPV był tematem wystąpienia Sylwii Dubiel z Uniwersytetu Medycznego w Lublinie. Autorka wykazała, że poziom wiedzy młodych dorosłych nie jest wysoki i wymaga podjęcia natychmiastowych działań edukacyjnych. Ponadto mieszkańcy wsi podmiejskich i rolniczych mają niewielką wiedzę na temat zakażeń HPV. Beata Dziedzic wraz z zespołem z Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego badała postrzeganie Internetu jako źródła wiedzy przez studentów pielęgniarstwa. Jak wynika z badań, Internet dla studentów pielęgniarstwa jest ważnym źródłem pozyskiwania informacji, ale większość z nich, przygotowując się do egzaminów, korzysta z podręczników. Opieka pielęgniarska oraz działania terapeutyczno-opiekuńcze wobec pacjenta z mononukleozą były przedmiotem wystąpienia Natalii Hapunik z Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku.

Autorka, korzystając z metody *case study*, przedstawiła główne problemy opieki nad siedmioletnim pacjentem. Zauważyła, że w opiece nad pacjentem należy zwracać szczególną uwagę na poziom wiedzy i edukację rodziców i opiekunów. Ocena poziomu wiedzy studentów pielęgniarstwa po studiach licencjackich na temat HIV i AIDS była przedmiotem badań Pauliny Kalinowskiej z Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku. Chociaż w badanej grupie studentów poziom wiedzy ogólnej na temat HIV/AIDS był zadowalający, to poziom wiedzy szczegółowej był niewystarczający. Ponadto studenci nie czuli się przygotowani do pełnienia roli edukacyjnej z zakresu HIV/AIDS oraz obawiali się kontaktu z osobami chorymi na HIV czy AIDS. Monika Markiewicz z Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu poruszyła problematykę rozwoju intelektualnego dziecka z wodogłowiem wrodzonym. Dziecko z wodogłowiem, które pozostaje pod stałą opieką zespołu terapeutycznego, i u którego układ zastawkowy funkcjonuje sprawnie, ma szansę rozwijać się prawidłowo, zarówno pod względem fizycznym, jak i psychicznym. Anna Stodolak z zespołem z Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu zaprezentowała obecny stan wiedzy na temat wpływu bólów głowy oraz zaburzeń ze spektrum ADHD na funkcje poznawcze i wiążące się z tym wyniki szkolne. Omówili ponadto możliwe wspólne mechanizmy patogenetyczne, których podłożem może być zaburzony i nieprawidłowy rozwój układu nerwowego. Katarzyna Zuń z Uniwersytetu Medycznego w Lublinie przedstawiła badania dotyczące poziomu aktywności fizycznej uczniów w szkołach podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. Jak wynika z badań, poziom aktywności fizycznej maleje wraz z wiekiem uczniów i poziomem kształcenia – uczniowie starsi, na wyższym poziomie kształcenia, są mniej aktywni fizycznie. Główną przyczyną niepodejmowania dodatkowej aktywności fizycznej był brak czasu. Formy spędzania czasu wolnego przez seniorów mieszkających w środowisku domowym były przedmiotem badań Agnieszki Bartoszek z Uniwersytetu Medycznego w Lublinie. Jak wynika z badań, seniorzy najczęściej wybierają aktywne formy spędzania czasu wolnego, takie jak praca na działce i spacer. Swoją wolny czas najchętniej spędzają we własnym domu razem z rodziną.

W III, równoległej sesji plenarnej, którą prowadzili dr n. hum. Małgorzata Marcysiak oraz dr n. hum. Daniel Bartosiewicz, prezentowano i dyskutowano tematy szeroko związane z naukami humanistycznymi i społecznymi. Sesję otworzył ks. dr Grzegorz Kaczorowski z PWSZ w Ciechanowie referatem pt. *Znaczenie wiary w procesach:*

wychowania i nauczania – w ujęciu Josepha Ratzingera/Benedykta XVI. Prelegent dowodził, że koncepcja wychowania i nauczania w ujęciu papieża Benedykta XVI może stanowić szczególną wartość i inspirację do podejmowania dyskusji na temat współczesnego wychowywania i nauczania w rodzinach, szkołach, instytucjach o charakterze pedagogicznym, ponadto wpisuje się w aktualne uwarunkowania egzystencjalne współczesnych ludzi. Doktor Iwona Górską z PWSZ w Ciechanowie snuła refleksję na temat samooceny jako istotnego komponentu koncepcji siebie człowieka dorosłego. Samoocena wpływa na relacje człowieka ze światem i samym sobą, zwłaszcza w sytuacji stresu oraz oddziałuje na efektywne funkcjonowanie. Pozytywna samoocena ułatwia osiąganie różnego rodzaju celów, podnosi oczekiwanie sukcesu, przekłada się na poziom motywacji. Prelegentka przedstawiła również doniesienie wstępne z projektu badawczego *Motywacja do pracy i motywacja osiągnięć studentów Wydziału Ochrony Zdrowia i Nauk Humanistycznych PWSZ w Ciechanowie*. Celem głównym projektu było poznanie motywów wyboru kierunku studiów i postrzegania sukcesu w przyszłej pracy zawodowej studentów. Doktor Rafał Maciąg z Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego zapoznał uczestników z wynikami badań nad wpływem Internetu na przebieg socjalizacji i zdrowie psychiczne młodzieży. Nadużywanie Internetu i inne niekorzystne zjawiska prowadzą do nieodwracalnych przekształceń grup społecznych, rozluźnienia więzi i zaburzeń zdrowia psychicznego młodzieży. Doktor Rafał Panfil z PWSZ w Ciechanowie przedstawił w swoim wystąpieniu *Zagrożony świat ucznia. Współczesna edukacja w aspekcie bezpieczeństwa*. Wyniki badań autora wskazują na niski poziom świadomości zagrożeń współczesnej edukacji – ich siły oddziaływania, skutków, złożoności. Małgorzata Żdanowska reprezentująca Szkołę Podstawową z Oddziałami Gimnazjalnymi TWP w Ciechanowie w swoim wystąpieniu opisała związek emocji z funkcjonowaniem mechanizmów poznawczych u uczniów. Poza podstawami teoretycznymi autorka zaprezentowała kilka propozycji praktycznego wykorzystania emocji w procesie dydaktycznym z zakresu technik teatralnych. Jarosław Zadrozny z PWSZ w Ciechanowie przedstawił wyniki badań dotyczących cyberprzemocy i bezpieczeństwa młodzieży szkolnej w sieci. Wyniki wskazują na niski poziom świadomości zagrożeń w wirtualnym świecie i ich skutków dla bezpieczeństwa i rozwoju dzieci i młodzieży. Implikacje teorii ograniczeń w rozwijaniu umiejętności uczenia się dziecka były przedmiotem referatu Doroty Kamińskiej z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej

w Ciechanowie. Robert Słupski i Sylwia Morawska ze Stowarzyszenia na Rzecz Dzieci Niepełnosprawnych „Tęczowy Świat” w Ciechanowie zaprezentowali nowoczesne technologie w edukacji dzieci niepełnosprawnych. Na zakończenie Teresa Dworecka z PWSZ w Ciechanowie zwróciła uwagę na zjawisko zażywania przez młodych ludzi dopalaczy i stymulatorów. Jest to jedno z wyzwań współczesności, gdzie prawie brak skutecznych metod, by zapobiec rozprzestrzenianiu się substancji. Autorka skalę zjawiska określiła jako katastrofę wychowawczą i zachęcała do podjęcia konkretnych działań.

Konferencja przeszła już do historii, ale można stwierdzić, że ta ostatnia, jak i poprzednie konferencje, na trwałe wpisała się w kalendarz wydarzeń naukowych nie tylko w środowisku pielęgniarstwie. W tym roku konferencja po raz pierwszy miała interdyscyplinarny charakter. W ośrodku stworzono okazję do dialogu oraz platformę do wymiany doświadczeń, poglądów, wyników badań naukowych przedstawicieli różnych dziedzin nauki i zawodów, zarówno medycznych, jak i humanistycznych oraz społecznych.

Miłosz Marcysiak